

Henk Hemelaere

Is de familiale onderneming nog een onderpand voor het pensioen?

Heel wat ondernemers vragen zich bezorgd af wat de regeringsonderhandelingen zullen opleveren. Iedereen rekent er op dat op zijn minst de rechtsonzekerheid afneemt en het ondernemerschap niet fiscaal afgestraft wordt op essentiële zaken, zoals meerwaardebelasting bij het overlaten van het bedrijf.

Is het eigen bedrijf nog een onderpand voor het later pensioen?

Een van de grootste bezorgdheden van ondernemers is hun persoonlijke situatie na de overdracht van hun bedrijf, zeg maar de zorg voor “de comfortabele oude dag”. Veel ondernemers rekenen er op dat het bedrijf door de verkoop van de aandelen hun karig pensioen zal aanvullen. Het is nochtans geen sinecure om aandeelhouderswaarde te creëren.

Heel wat ondernemers hebben sinds 2008 meer dan 40 % van de ondernemingswaarde verloren (zie www.kmokompas.be). Onzekerheid over hoeveel daar nog aan taksen -meerwaardebelasting dus- zou kunnen afgaan in de toekomst, werkt contraproductief. Nu komt het al eens voor dat in bepaalde mature ondernemingen de ambities naar beneden bijgesteld worden, op veilig gespeeld wordt en het bedrijf eerder vanuit de inkomensgarantie voor de bedrijfsleider begint te opereren. Wanneer de gedaalde waarde in de toekomst nog eens zou belast worden bij overdracht, dreigt een toename aan het maken van soortgelijke keuzes.

Verhoogde taxatie van liquidatiebonus voorbode?

De recente verhoging van de roerende voorheffing op liquidatieboni van 10 % naar 25 % is voor ondernemers dus niet zomaar een banale belastingverhoging. Plots is voor vrije beroepers en vele ondernemers (bijvoorbeeld via hun managementvennootschap) een deel van het onderpand voor hun pensioen (namelijk de liquidatieopbrengsten van hun vennootschap) 15 % kleiner geworden. Stel u voor dat men morgen aankondigt dat de latere eindtaxatie op alle tijdens de carrière opgebouwde pensioenkapitalen in groepsverzekeringen verdubbeld zou worden?

Administratie en rulingcommissie voorbodes van meerwaardebelasting?

De ongerustheid over een potentiële meerwaardebelasting op aandelen van het familiebedrijf is te begrijpen. Al meer dan twintig jaar probeert de fiscale administratie occasioneel een ondernemer die zijn/haar bedrijf overlaat te taxeren op de meerwaarde. Nochtans is het wetsartikel rond het normaal beheer van het privé-patrimonium (art 90,1° van het Wetboek Inkomstenbelasting) al decennia ongewijzigd. Toch zijn er gevallen bekend waarbij de verkoop van het bedrijf waarin men zelf bedrijfsleider was en dus mee de meerwaarde opbouwde, niet als een normaal beheer van privé-patrimonium wordt beschouwd. Gelukkig counterden de gerechtshoven en rechtbanken die aanvallen meestal, maar het komt de rechtszekerheid niet ten goede. En heel recent nam de rulingcommissie een nieuw standpunt in rond de zogenaamde interne meerwaarden, een operatie waarin de waarde van de aandelen wordt geklikt door ze in te brengen in een eigen holding. De “overtollige” liquiditeiten die aanwezig zijn in de ingebrachte vennootschap worden gevisieerd en moeten misschien wel vooraf uitgekeerd worden, uiteraard met toepassing van 25 % roerende voorheffing. Hierdoor zou een stuk van de meerwaarde, gedekt door de liquiditeiten, niet meer belastingvrij kunnen worden geklikt.

Er is meerwaarde en meerwaarde

We worden stilaan warm gemaakt voor een grote belastinghervorming, waarbij verschuiving van belastingen naar vermogen en roerend inkomen als een onvermijdbare wending worden voorgesteld. Als dit tot een gelijkwaardige verlaging van de lasten op arbeid en dus ook op het inkomen van de bedrijfsleider zou leiden, is daar wellicht veel begrip voor. Maar als er een meerwaardebelasting op aandelen zou komen, zal er hopelijk veel nuance naar soorten meerwaarden weerhouden worden. Wie een carrière lang het belangrijkste deel van zijn vermogen aan het ondernemersrisico onderwierp, wordt hopelijk niet op dezelfde manier belast op de verkoop van zijn familiebedrijf als een passieve belegger die met een fractie van zijn spaargeld wat meer rendementsambitie heeft.

Henk Hemelaere
Partner
Tax & Legal Services
hhemelaere@deloitte.com